

7445 SAYILI İCRA VE İFLAS KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN KAPSAMINDA GETİRİLEN TEMEL YENİLİKLER

7. Yargı Paketi olarak bilinen 7445 sayılı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ("**Kanun**") 05.04.2023 tarihli ve 32154 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu değişiklik ile başta 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu ("**İcra ve İflas Kanunu**") ve 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu ("**Arabuluculuk Kanunu**") olmak üzere birden fazla kanunda ve hukukun birçok alanında çeşitli düzenlemeler yapılmıştır.

Kanun ile getirilen önemli değişiklikler aşağıda kısaca özetlenmiştir.

1. İcra ve İflas Kanunu Bakımından Getirilen Değişiklikler

Kanun, İcra ve İflas Kanunu'na "*konutta haciz*" kenar başlığı ile yeni bir madde eklenmesini öngörerek haciz işlemi bakımından konut mahremiyetinin güçlendirilmesi amacıyla konutta haciz yapılmasına ilişkin icra müdürü kararının, icra mahkemesinin onayıyla uygulanacağını hüküm altına almaktadır. Buna göre yeni düzenleme ile;

- İcra müdürü haciz talep edilen yerin konut olup olmadığının tespitine ilişkin araştırmayı yaptıktan sonra talep edilen yerin konut olduğunun tespiti halinde bu yerde haciz yapılmasına karar verecek ve bu kararı derhal icra mahkemesinin onayına sunacaktır.
- Mahkeme, dosyanın tevdi edildiği tarihten itibaren **en geç üç gün içinde** dosya üzerinden yapacağı inceleme sonunda haciz yapılması talep edilen yerin konut olduğunu anlarsa haciz kararını kesin olarak onaylayacaktır. Onaylama kararının icra dairesine bildirilmesi üzerine haciz işlemleri yapılabilecektir. Şayet mahkeme haciz yapılması talep edilen yerin konut olmadığını anlar ise konutta haciz yapılmasına dair kararı kesin olarak kaldıracaktır. Bu kararın icra dairesine bildirilmesi üzerine ise icra müdürü, mevcut haciz talebi hakkında yeniden bir karar verebilecek ve bunu doğrudan uygulayabilecektir.
- Mahkemenin onaylama kararı üzerine hacze gidilen yerin konut olmadığını anlaşılması halinde ise hacze devam edilecektir. Diğer taraftan konut olmadığı kabul edilen bir yerle ilgili verilen haciz kararı üzerine yapılan haciz işlemi sırasında, haciz yapılan yerin konut olduğu anlaşılır ve borçlu da haczin yapılmasına rıza göstermez ise icra müdürü haciz işlemine son vererek yukarıda izah edildiği üzere usulüne uygun olarak icra mahkemesinin konutta haciz yapılmasına dair onayını alacaktır.
- İhtiyati haczin mahkeme kararı üzerine uygulandığı dikkate alınarak, ihtiyati haciz madde kapsamı dışında tutulmuştur.
- Söz konusu bu düzenleme maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen konutta haciz yapılmasına ilişkin kararlar hakkında uygulanmayacaktır.

Kanun ile ayrıca borçlu ve aynı çatı altında yaşayan **aile bireylerine ait kişisel eşya** ile ailenin ortak kullanımına hizmet eden **tüm ev eşyası**, haczolunamayacak mallar arasına alınmıştır. Bu suretle kişilerin, asgari yaşam standardı korunarak insan onuruna yakışır bir şekilde hayatlarını idame ettirebilmeleri koruma altına alınmaya çalışılmıştır. Kanun kapsamında ayrıca, muhafaza işleminin dayanağı olan haciz kalkmış olup yedieminde bulunan malların tasfiyesine ilişkin usul ve esaslar da detaylı olarak düzenlenmiştir.

2. Arabuluculuk Kanunu Bakımından Getirilen Değişiklikler

Kanun ile yapılan en önemli düzenlemelerden biri de arabuluculuk alanındadır. Arabuluculuk Kanunu, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanununda değişiklikler yapılarak dava şartı arabuluculuk kapsamı genişletilmiştir. Özellikle, son zamanlarda artan kira fiyatlarının kiraya veren ve kiracı arasındaki uyuşmazlıkları da arttırmış olması sebebiyle **kira ilişkisinden kaynaklanan bazı uyuşmazlıklar** da arabuluculuk kapsamına alınmıştır.

Ayrıca, taşınmazın devrine veya taşınmaz üzerinde sınırlı ayni hak kurulmasına ilişkin uyuşmazlıkların arabuluculuğa elverişli olduğu, uyuşmazlıklarda tarafların yazılı olarak kararlaştırması ve arabulucunun bu kararı tutanak altına alması halinde **arabulucunun talebiyle**, arabuluculuk süreciyle sınırlı olmak ve konulduğu tarihten itibaren **üç ayı geçmemek üzere** tasarruf yetkisinin kısıtlandığına dair **tapu siciline şerh verileceği düzenlenmiştir**. Bu şerh tarafların anlaşamaması veya tarafların şerhin kaldırılması konusunda anlaşması halinde arabulucunun talebiyle, üç aylık sürenin sonunda ise kendiliğinden kalkacaktır.

Neticeten, aşağıdaki uyuşmazlık türleri bakımından da dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması dava şartı haline getirilmiştir:

- Kiralanan taşınmazların İcra ve İflas Kanununa göre ilamsız icra yoluyla tahliyesine ilişkin hükümler hariç olmak üzere, kira ilişkisinden kaynaklanan uyuşmazlıklar.
- Taşınır ve taşınmazların paylaşılmasına ve ortaklığın giderilmesine ilişkin uyuşmazlıklar.
- 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunundan kaynaklanan uyuşmazlıklar.
- Komşu hakkından kaynaklanan uyuşmazlıklar.

Ayrıca bazı ticari ve iş uyuşmazlıklarıyla ilgili **itirazın iptali, menfi tespit ve istirdat davaları** da ilgili kanunlarda açıkça dava şartı arabuluculuk kapsamına alınarak uygulamadaki tereddütlerin giderilmesi amaçlanmıştır.

Arabuluculuk Kanununa eklenen dava şartı olarak kabul edilen arabuluculuğa ilişkin hükümler, 01.09.2023 tarihinde yürürlüğe girecek, girdiği tarih itibarıyla ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan davalar hakkında uygulanmayacaktır.

3. Ceza Hukuku Bakımından Getirilen Değişiklikler

Kanun kapsamında ceza hukuku bakımından ilgili kanunlarda yapılan değişiklikler ile, bağımlılık yapma özelliği fazla olan sentetik uyuşturucu ve uyarıcı maddelere yönelik cezai yaptırımların daha caydırıcı hale getirilmesi amacıyla bu maddelerin imal ve ticareti suçuna ilişkin cezanın yarı oranında artırılması öngörülmüş; uyuşturucu ve uyarıcı madde kullanımından hükümlü olanların tedavi ve rehabilitasyon programlarına katılımı zorunlu kılınarak bu kişilerin topluma kazandırılması amaçlanmıştır; göçmen kaçakçılığı suçunun ceza alt sınırı üç yıldan beş yıla çıkartılarak söz konusu suç ile daha etkin mücadele edilmesi sağlanmıştır.

4. Diğer Kanunlar Bakımından Getirilen Önemli Değişiklikler

- 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun'da yapılan değişiklik ile**, asliye ticaret mahkemelerinde tek hâkimle görülen konusu parayla ölçülebilen uyuşmazlıklarda dava değeri **500.000 (beş yüz bin) Türk lirasından 1.000.000 (bir milyon) Türk Lirasına** çıkarılmış ve söz konusu parasal sınırın her yıl yeniden değerlendirilme oranında artırılacağı düzenlenmiştir.

- b. 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'na getirilen hüküm ile**, avukatların büro kurma giderlerinin karşılanması için kredi ve finans kuruluşları ile kredi veren kamu kurum ve kuruluşlarınca uygun şartlarda finansman desteğinin sağlanması öngörülmüştür. Ayrıca mesleğe yeni başlayan avukatların mali olarak desteklenmesi amacıyla mesleğin ilk beş yılında baro aidatının alınmayacağı düzenlenmiş, adli yardım sisteminin güçlendirilmesi amacıyla adli yardım bürosunun gelirleri arasında yer alan harç ve para cezalarının oranı **%2'den (yüzde iki) %3'e (yüzde üç) çıkarılmıştır.**
- c. 1512 sayılı Noterlik Kanunu'na getirilen düzenlemeyle**, noterlerin yapacağı tespit işlemlerinin kapsamına **delil tespiti** de eklenmektedir. Buna göre noterler, ileride açılacak bir davada ileri sürülecek bir vakianın tespiti amacıyla **talep üzerine** noterlik dairesinde veya daire dışında **keşif yapabilecek, yemin ettirmek suretiyle hem bilirkişi incelemesi yaptırabilecek** hem de **tanık ifadesi alabilecektir.** Noterler, tespit işlemi sırasında yapılan tüm işlemleri ve beyanları içeren bir tutanak düzenleyecek ve varsa bilirkişi raporu ile diğer belgeleri tutanağa ekleyecektir. Delil tespiti işlemlerinin önemi nedeniyle **bizzat noterler veya noterlik dairesinde imza yetkisi verilmiş hukuk fakültesi mezunu görevli veya noter stajyeri** tarafından yapılması usulü de kabul edilecektir.
- d. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na** getirilen düzenlemeyle; dava miktarı ve değeri **1.000.000 (bir milyon) Türk Lirasını** geçmeyen ticari davalarda basit yargılama usulünün uygulanacağı düzenlenmiş ve söz konusu parasal sınırın, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun "*Parasal sınırların artırılması*" kenar başlıklı Ek 1. Maddesine göre, her yıl yeniden değerlendirilmesinde artırılması hükme bağlanmıştır.

5. Yürürlüğe Giriş Tarihleri

Kanun'un 31, 34, 36, 37, 38, ve 41. maddeleri 01.09.2023 tarihinde yürürlüğe girecek olup, diğer maddeleri ise Kanun'un Resmî Gazete'de yayımlandığı tarih olan 05.04.2023 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

* * *

Yukarıdaki notumuza ilişkin herhangi bir sorunuz olması halinde bizlere her zaman ulaşabilirsiniz.

Güner Hukuk Bürosu 1996 yılında kurulmuştur. Kuruluşundan bu yana; şirketler hukuku, birleşme ve devralmalar, banka-finans, iş hukuku, enerji, teknoloji, medya-telekomünikasyon ve uyuşmazlık çözümü alanlarında Türkiye'nin önde gelen ofislerinden biri haline gelmiştir.

İletişim

Can Güner
Managing Associate
cg@guner.av.tr

Sabahat Elif İpek
Senior Associate
ei@guner.av.tr

Elif Şatır
Associate
es@guner.av.tr

Kıvanç Turan
Associate
kt@guner.av.tr

İrem Efe
Trainee
ie@guner.av.tr

Güner Hukuk Bürosu
Levent Caddesi, Alt Zeren Sokak No.7
Levent 34330, İstanbul
T +90 212 282 4385
F +90 212 282 4305
info@guner.av.tr
www.guner.av.tr